

NOTITIE met voorstel aan de LV Houten 2010 inzake het verlenen van preekconsent aan hen die zich niet voorbereiden op het ambt van Dienaar van het Woord

Inleiding

In de regio Kampen van de Nederlands Gereformeerde Kerken hebben we verschillende gesprekken gehad over verzoeken van belijdende leden die om een preekbevoegdheid vroegen en vooralsnog geen predikant willen worden. Daarover wordt in onze regio en daarbuiten verschillend geoordeeld. Van verschillende kanten wordt gezegd: “Daar is in ons AKS niets over geregeld.” Dat klopt, want in het AKS wordt over twee soorten van aanvragen voor preekconsent gesproken: enerzijds aanvragen van studenten die bezig zijn met de opleiding voor het ambt van predikant (art. 5.2), en anderzijds gemeenteleden die niet de vereiste opleiding voor het ambt van predikant volgen, maar menen wél bijzondere gaven tot het ambt van predikant te bezitten (art. 5.4). In beide gevallen gaat het om het aanvragen van preekconsent in het kader van de voorbereiding op het toekomstig vervullen van het ambt van predikant. Er zijn echter twee nieuwe categorieën gemeenteleden, die preekconsent zouden willen hebben zonder dat ze vooralsnog predikant willen worden. Gedacht kan worden aan:

1. kerkelijk werkers, die met een speciale opdracht aan een gemeente verbonden zijn;
2. gemeenteleden die in de lijn van art. 5.1 en 5.4 van het AKS bijzondere gaven voor de prediking hebben en met die gaven de gemeenten willen dienen.

Onderstaand gaan we op een en ander in.

1. Geschiedenis

Wie de geschiedenis van de gereformeerde kerken in Nederland nagaat ontdekt, dat er binnen de kerken altijd groot belang gehecht is aan *een deugdelijke en betrouwbare opleiding tot dienaar van het Woord*. Dat is vanaf het ontstaan van de gereformeerde kerken zo geweest, en dat is nog steeds het geval getuige ook de terugkerende discussies over de opleiding tot predikant op alle Landelijke Vergaderingen, die sinds het ontstaan van onze kerken gehouden zijn. De opleidings-eisen zijn op de LV Zwolle nog eens duidelijk omschreven. Dat neemt niet weg dat in de geschiedenis van de gereformeerde kerken ook altijd ruimte is geboden aan broeders, die niet de vereiste theologische opleiding gevolgd hadden maar wel de nodige gaven bezaten op grond waarvan ze toegang vroegen tot het ambt van predikant. Zo kende de Dordtse Kerkenordening (DKO) het bekende artikel 8, en onze kerken kennen in de lijn daarvan art. 5.4.

Eerlijkheidshalve moet gezegd worden dat deze ruimte niet in de eerste plaats geboden werd op grond van Schriftuurlijke redenen. Het was eerder zo dat de nieuwe (gereformeerde) kerken in de 16e eeuw een groot tekort aan goed opgeleide dienaren des Woord hadden. Ook omdat er in het begin geen eigen wetenschappelijke opleiding in Nederland was. Men was aangewezen op opleidingen in Genève en Heidelberg, en er waren voorshands weinigen die de mogelijkheid hadden om daar de opleiding te kunnen volgen. Vandaar dat de kerken in 1574 als het ware een noodvoorziening troffen door op de synode van Dordrecht een regel vast te stellen, waarvan de essentie later terug te vinden was in artikel 8 van de DKO.

Toen in datzelfde jaar de Universiteit van Leiden werd opgericht en ook zou gaan voorzien in de opleiding van a.s. predikanten, en de resultaten daarvan in een groeiend aantal afgestudeerden zichtbaar werden hebben volgende synoden dit artikel weggelaten. Maar om verschillende redenen is dit artikel later toch weer teruggekeerd, en er werd vooral gebruik van gemaakt in tijden van schaarste. In tijden van “overvloed” kon daarentegen nadrukkelijk bepaald worden dat bij een beroep de voorkeur geschonken moest worden aan studenten.

Zo schrijft dr H. Bouwman in zijn *Gereformeerd kerkrecht* over de situatie van schaarste ten tijde van de Doleantie: “Na de Doleantie hadden de Ned. Geref. Kerken grootelijks behoefte aan predikanten en werden vele broeders op het scheepken van Art. 8 de kerken binnengeloodst.” Maar, vervolgt hij even verder:

“Na de ineensmelting der kerken in 1892 werd de deur van Art. 8 zoo dicht gedaan, dat voor zeer weinigen de kans overbleef om haar binnen te komen. De synode van 1893, art. 175, sprak uit: “De Gereformeerde kerken erkennen geen anderen weg tot de bediening des Woords dan die der Theologische Studiën, behoudens alleen de zeer zeldzame gevallen, waarin, bij hooge uitzondering, de Heere naar zijn vrijmachtig welbehagen langs anderen weg de noodige gaven verleent.”

Overigens waren er de eeuwen door naast de officiële predikanten ook altijd zogenaamde ‘oefenaars’ actief. Deze gereformeerde voorgangers preekten (‘oefenden’) aan huis, in een schuur of een kerk voor een groep gelovigen. Hun bijbelkennis hebben ze opgedaan door zelfstudie. Zij hadden geen officiële theologische opleiding genoten. J.K. Karels typeert hen als volgt: “Zij waren dan wel niet ‘godgeleerd’, maar wel ‘van God geleerd’ dat wil zeggen: zij hebben ervaringskennis van de bevindelijke met God.” “In de geschiedenis van het protestantisme zijn naast de dominees duizenden van deze lekenpredikers opgetreden. Vaak wisten ze door hun eenvoudige afkomst, persoonlijk charisma, directe spreekstijl en warme bevinding het hart van hun gehoor bijzonder te treffen en stonden ze dicht bij het kerkvolk dan de predikanten.” (citaat uit de Chr. Encyclopedie)

Maar de gereformeerde kerken hebben met dit verschijnsel altijd grote moeite gehad. De DKO laat in allerlei bepalingen zien, dat men niets voelde voor “loslopende predikanten”.

Predikanten moesten aan een gemeente verbonden zijn: “Niemand zal tot den dienst des Woord beroepen worden, zonder dat men hem in eene bepaalde plaats stellen, ten ware dat hij gezonden worde om hier of daar kerken te vergaderen.” (art. 7 DKO, vgl. AKS art. 8) De roeping gaat uit van een plaatselijke kerk, en ze is een roeping tot een bepaald arbeidsveld binnen de grenzen van een plaatselijke gemeente. Natuurlijk kan men ook geroepen worden tot “zendingswerk” in eigen land of “in den vreemde” maar ook dan is er altijd de relatie met de plaatselijke gemeente van wie de kerken-raad toezicht houdt op werk en leven van de predikant. Een predikant moet tegen zichzelf beschermd worden (hij kan met zichzelf en met bepaalde onschriftuurlijke ideeën aan de haal gaan) en een gemeente moet ook in zekere zin beschermd worden tegen een predikant, nl. door te weten dat er een kerkenraad is die toeziet op leer en leven van de predikant.

Samengevat:

In de geschiedenis van de gereformeerde kerken is de regel geweest: de normale weg naar het predikantschap is een gedegen, wetenschappelijke en langdurige opleiding waarlangs de HERE God zijn dienaren toerust voor hun toekomstig werk binnen de gemeente, en de bijzondere weg is die weg waar de HERE God mensen singuliere gaven verleent die door anderen worden opgemerkt. In alle gevallen wordt een predikant verbonden aan een plaatselijke gemeente.

2. De Heilige Schrift

De geschiedenis is, hoe waardevol, niet beslissend voor de regels in ons kerkelijk leven. Gods Woord is het kompas waar wij mee leven. Daarin ontdekken we o.a. dat de apostel schrijft over de Heilige Geest, die een verscheidenheid aan genadegaven (charismata) uitdeelt, zoals:

- het verkondigen van wijsheid (NBV) of het spreken met wijsheid (NBG 1951)
- het overdragen van kennis (NBV) of het spreken met kennis (NBG 1951)
- de kracht om te profeteren (NBV) of profetie (NBG 1951)

Deze en andere gaven worden geschonken door de Heilige Geest, die ze aan ieder toe(be)deelt zoals Hij wil. Zie 1 Kor.12: 4-11. De door Hem geschonken gaven laten zich niet per definitie in het ambt opsluiten (vgl. Num. 11:24-30, 1 Joh. 2:20. 1 Kor. 14:26vv, Rom. 12:6-8).

Wie de Schriften onderzoekt m.b.t. deze gaven, moet o.i. erkennen dat

- de charismata per definitie een geschenk van de Heilige Geest zijn. Deze zijn een verrijking voor het leven als gemeente van Jezus Christus. Zo kreeg Timotheüs zijn gave (van onderwijs) niet door een studie, maar na handoplegging door de gezamenlijke oudsten, onder begeleiding van een profetisch woord. 1 Tim.4:14,16. De opdracht/vermaning die hij mee kreeg moet ons allen ter harte gaan: "Veronachtzaam de (genade)gave niet!"
- gaven en een theologische studie elkaar niet uitsluiten. Dat zien we bijvoorbeeld bij Paulus. Hij was ook een theoloog met een indrukwekkende opleiding bij Gamaliël. Door studie en oefening kunnen de gaven meer tot zijn recht komen. Zo kreeg Timotheüs de aansporing om zijn gave goed te gebruiken en aan allen te laten zien dat hij vooruitging. 1 Tim.4:15
- gaven en orde elkaar niet uitsluiten, zoals blijkt uit 1 Kor.14:33, 40. Met andere woorden: het ruimte scheppen voor de gaven die de Heilige Geest uitdeelt, sluit niet uit dat er goede afspraken kunnen worden gemaakt die tot welzijn dienen van het kerkelijk leven.

3. Huidige situatie

Binnen onze kerken is het kerkordelijk gezien regel dat men alleen dan in aanmerking komt voor het krijgen van preekconsent, wanneer men verlangt t.z.t. predikant te willen worden binnen onze kerken. De reguliere weg is de aanvraag op een bepaald moment in de opleiding tot dienaar des Woords (art. 5.2), en de buitengewone weg is: de aanvraag wanneer men deze opleiding niet volgt, maar meent bijzondere gaven tot het ambt van predikant te bezitten (art. 5.4).

In de praktijk van ons kerkelijk leven is in de afgelopen jaren echter aan een aantal broeders/zusters buiten deze mogelijkheden om vanwege hun bijzondere gaven óók preekconsent verleend, terwijl de formele fundering in het AKS daarvoor ontbreekt.

Intussen doen zich vandaag de volgende situaties voor.

- a. Er zijn kerkelijk werkers (op HBO-niveau), die met een speciale opdracht aan een gemeente verbonden zijn en die naast andere gaven ook gaven op het gebied van de prediking hebben ontvangen.
- b. En er zijn gemeenteleden die in de lijn van art. 5.1 en 5.4 van het AKS bijzondere gaven voor de prediking hebben en met die gaven de gemeenten in ons kerkverband zouden willen dienen zonder (op voorhand) predikant te willen worden.

Hoe hiermee om te gaan in het licht van de geschiedenis en de Schrift? Daarover zouden wij graag het gesprek willen aangaan op de Landelijke Vergadering van Houten. Onze gedachten gaan in de volgende richting:

ad a. Kerkelijk werkers

Wat eerstgenoemde categorie van kerkelijk werkers betreft realiseren we ons, dat de Commissie Toekomstig Predikantsprofiel o.m. over hun positie in onze kerken voorstellen zal doen op de LV van Houten. Wij wachten dan ook hun voorstellen af. Wel hebben wij met interesse kennis genomen van wat er de afgelopen tijd in de GKV en de PKN aan besluitvorming op dit punt heeft plaatsgevonden. (zie bijlage) Graag zouden we zien dat een in te stellen commissie van de LV Houten deze regels nader bestudeert en een concreet voorstel doet aan de LV Houten, wanneer iets dergelijks al niet gebeurd is door de Commissie Toekomstig Predikantsprofiel.

Belangrijke aandachtspunten zijn daarbij o.i.:

- voorwaarde voor het verlenen van preekconsent is dat de betreffende broeder of zuster belijdend lid is van één van de NGK, en dat hij/zij de gaven ontvangen heeft van ootmoed, wijsheid, kennis, onderscheidingsvermogen en bekwaamheid om onderwijs te geven;
- een deugdelijk toelatingsonderzoek waarvoor nadere eisen en voorwaarden gesteld moeten worden;
- te overwegen is dat bij dit onderzoek ook een tweede regio betrokken wordt, zodat willekeur en vriendjespolitiek zoveel mogelijk vermeden worden;
- het te verlenen consent is per definitie tijdelijk, verlenging moet tijdig aangevraagd worden en is geen automatisme;
- de relatie met de plaatselijke gemeente, waaraan de kerkelijk werker verbonden is (eventueel is dat niet de gemeente waarvan hij of zij lid is), zodat deze steun en toezicht ondervindt van de kerkenraad bij wie deze kerkelijk werker in dienst is;
- te overwegen is het preekconsent in eerste instantie alleen te verlenen voor de gemeente waar de kerkelijk werker werkzaam is, en wellicht op termijn onder nadere voorwaarden uit te breiden tot de regio waarvan de betreffende gemeente deel uitmaakt;
- de regio benoemt een van haar predikanten tot begeleider en zal jaarlijks het preekwerk van de kerkelijk werker begeleiden.

ad b. Gemeenteleden met bijzondere gaven op het gebied van de prediking

Wat de categorie van gemeenteleden betreft: daaraan dient o.i. de principiële vraag vooraf te gaan, of we in ons kerkverband de figuur willen formaliseren van aan een gemeente verbonden predikers die geen predikant willen worden. Aan zo'n figuur zitten allerlei haken en ogen.

Aan de andere kant kan de vraag gesteld, of we bij het afwijzen daarvan de Geest niet voor de voeten lopen die predikgaven ook aan niet-predikanten wil schenken. Wij neigen ertoe deze vraag positief te beantwoorden. Daarom achten wij het van belang, dat de nu gegroeide praktijk van broeders en zusters met preekconsent kerkordelijk wordt geformaliseerd. Onder die formalisering moet gedacht worden aan voorwaarden als een goede vorm van onderzoek, toetsing en aanvaarding door de kerken. Daarbij kan gedacht worden aan de aandachtspunten genoemd onder ad a.

4. Voorstel aan de Landelijke Vergadering Houten

Gelet op wat bovengenoemd is dient de regio Kampen het volgende voorstel in:

De kerken, in Landelijke Vergadering te Houten bijeen,

hebben kennisgenomen van de notitie van de Regio Kampen inzake het verlenen van preekconsent aan hen die zich niet voorbereiden op het ambt van Dienaar van het Woord;

overwegen,

dat er in de traditie van de gereformeerde kerken onder voorwaarden steeds (beperkt) ruimte is geweest voor het spreken van een stichtelijk woord aan niet-predikanten;

dat het wenselijk is

- a. om binnen het AKS een regeling op te nemen voor het verlenen van preekconsent aan kerkelijk werkers (op HBO - niveau), die met een speciale opdracht aan een gemeente verbonden zijn; en
- b. om binnen het AKS een regeling op te nemen voor het verlenen van preekconsent aan gemeenteleden die bijzondere gaven voor de prediking hebben en met die gaven de gemeenten in ons kerkverband zouden willen dienen zonder (op voorhand) predikant te willen worden;

besluiten een Commissie Preekconsent te benoemen met als opdracht

1. nadere voorstellen te doen

- a. voor de criteria voor het verlenen van preekconsent aan kerkelijk werkers (op HBO - niveau), die met een speciale opdracht aan een gemeente verbonden zijn, en
 - b. voor de criteria voor het verlenen van preekconsent aan gemeenteleden die bijzondere gaven voor de prediking hebben en met die gaven de gemeenten in ons kerkverband zouden willen dienen zonder (op voorhand) predikant te willen worden;
2. in nauw overleg met de Commissie Kerkrecht daarbij aansluitende voorstellen te doen voor aanpassing van het AKS;
 3. aan de lopende Landelijke Vergadering rapport uit te brengen, zodat deze hierover besluiten kan nemen.

De regio Kampen, januari 2010

ds J.A. Ebbers, preses h.t.

ds H.J. Zuidhof, regioscriba h.t.

BIJLAGE 1 Besluit GS Zwolle Zuid (GKV) 9 mei 2008**Generale regeling voor het verlenen van preekconsent**

1. De verlening van preekconsent vindt plaats door de classis van de Gereformeerde Kerken waartoe de kerk behoort waarvan de aanvrager lid is.
2. Het preekconsent geeft alleen bevoegdheid om in een kerkdienst voor te gaan in het spreken van een stichtelijk woord en in de dienst van de gebeden. Het geeft geen bevoegdheid tot het bedienen van de sacramenten, het afnemen van belijdenis van het geloof, het bevestigen van ambtsdragers of het kerkelijk bevestigen van een huwelijk.
3. In aanmerking voor het ontvangen van preekconsent komen broeders die belijdend lid zijn in volle rechten van één van de Gereformeerde Kerken en die:
 - a. in de studie aan de theologische universiteit van de kerken zover gevorderd zijn dat zij reeds de verplichte praktijkantekening hebben verkregen; of
 - b. een doctoraal-studie of predikants-master aan de genoemde theologische universiteit hebben voltooid, maar geen beroepbaarstelling hebben gevraagd; of
 - c. als kerkelijk werker in één van de kerken functioneren en over aantoonbare capaciteiten beschikken krachtens hetzij theologische opleiding hetzij op andere wijze verworven competenties;
4. Het preekconsent dat door de classis wordt verleend, heeft voor de eerste twee in art. 3 genoemde categorieën geldigheid ook voor de gereformeerde kerken buiten de classis; voor de kerkelijk werker geldt dat hij alleen bevoegd is voor te gaan in de eigen gemeente(n) waaraan hij als kerkelijk werker is verbonden; eventueel is dat niet de gemeente waarvan hij lid is. Het consent wordt verleend voor een periode van twee jaar, waarna verlenging met telkens eenzelfde periode mogelijk is.
5. Hij die preekconsent wenst te ontvangen, zal bij zijn aanvraag aan de classis de volgende stukken overleggen:
 - a. de documenten die aantonen dat hij voldoet aan de in art. 3 genoemde vereisten;
 - b. een positief getuigenis van zijn kerkenraad inzake zijn leer en leven en inzake zijn functioneren in de gemeente;
 - c. een motivatiebrief waarin de aanvrager schrijft over de betekenis van het geloof in God voor zijn persoonlijk leven en zijn motivatie om preekbevoegdheid aan te vragen;
 - d. de tekst van een drietal preekvoorstellen die niet eerder beoordeeld zijn door een docent en/of mentor, over door de kandidaat zelf gekozen teksten (één uit het Oude Testament, één uit het Nieuwe Testament, en één over een Catechismuszondag), voorzien van uitgewerkte orden van dienst.
6. Het onderzoek door de classis, dat in besloten zitting plaatsvindt, omvat de volgende onderdelen:
 - voorlezing van een door de aanvrager zelf gekozen preekvoorstel;
 - een gesprek van maximaal drie kwartier over de motivatiebrief en het preekvoorstel waarbij eventueel ook de andere preekvoorstellen kunnen betrokken worden;
 - een gesprek van maximaal één uur over de leer van de Heilige Schrift en de betekenis en inhoud van de belijdenis.

Uit het onderzoek moet blijken dat de aanvrager in staat is om Schriftgetrouw en confessioneel betrouwbaar op een opbouwende wijze in kerkdiensten voor te gaan. Daartoe beoordeelt de classis het geheel in afwezigheid van de aanvrager.

7. De aanvrager zal, voorafgaand aan de verlening van de preekbevoegdheid, een schriftelijke verklaring ondertekenen, waarin hij belooft zich in zijn optreden te houden aan de Heilige Schrift, de gereformeerde belijdenis en het geldende kerkrecht.

8. Het toezicht op en de verantwoordelijkheid voor de uitoefening van de preekbevoegdheid ligt bij de classis die onderzocht. De classis zal één van haar predikanten benoemen tot begeleider van de betreffende broeder. Jaarlijks zal de begeleider de preekarbeid met hem evalueren. Van deze evaluatie zal schriftelijk verslag gedaan worden aan de toezichthoudende classis.

9. Bij verhuizing van de broeder naar een van de kerken in een andere classis dan die de preekbevoegdheid heeft verleend, zal de classis haar toezicht en bevoegdheid over zijn optreden in de kerken overdragen aan de classis waaronder deze broeder na verhuizing zal ressorteren.

10. De classis kan besluiten tot opschorting of beëindiging van de preekbevoegdheid wanneer daarvoor gegronde redenen zijn. Beëindiging zal in ieder geval met onmiddellijke ingang plaatsvinden wanneer er over leer of leven van de broeder door zijn kerkenraad geen positief getuigenis meer kan worden gegeven of wanneer hij zelfs censurabel blijkt te zijn.

Gronden:

1. in de loop van de geschiedenis hebben de kerken van de Reformatie steeds een, meer of minder strikt geformuleerde, beperkte ruimte gelaten voor het verlenen van preekbevoegdheid aan niet-predikanten naast de kring van reguliere voorgangers;
2. ook in andere kerken van gereformeerde signatuur bestaan regelingen voor de beperkte toekenning van preekbevoegdheid aan niet-predikanten;
3. zoals de GS Amersfoort-C 2005 terecht heeft gesignaleerd (Acta Art. 45, Besluit 2, grond 2), bestaan er in de huidige ontwikkeling van de kerkelijke praktijk diverse situaties die aanleiding geven tot een heroverweging van deze zaak. Daarbij is de koppeling met (beoogd) predikantschap niet zonder meer vanzelfsprekend, zoals in eerdere regelingen wel het geval was;
4. in de Heilige Schrift tekenen zich ook twee lijnen af: enerzijds de strikte ordening van wie in de dienst van het Woord werkzaam zijn (vgl. 1 Tim. 3:2, Titus 1:9, 1 Tim. 5:17, 2 Tim. 2:2, 2 Tim. 4:3, Jac. 3:1), anderzijds de gaven in de gemeente die zich niet in het ambt laten opsluiten (vgl. Num. 11:24-30, 1 Joh. 2:20, 1 Kor. 14:26vv);
5. de strikte uitgangspunten en criteria waarmee aan de zijde van de optredende voorganger en van de ontvangende kerk de dienst van het Woord is omgeven, sluiten niet uit dat ook buiten het ambt ruimte gegeven kan worden voor het voorgaan in het spreken van een stichtelijk woord en in de dienst van de gebeden, mits onder een goede vorm van onderzoek en toetsing en aanvaarding door de kerken, ter bescherming van de boodschap van het Woord en van de gemeente;
6. in het verleden aangevoerde bezwaren, ook in de besluitvorming van generale synodes, zijn niet zonder betekenis, maar wel mede door de tijd bepaald en van dien aard dat zij door goede regeling kunnen worden ondervangen;
7. het in de kerkelijke besluitvorming doorgaans gehanteerde onderscheid tussen de ambtelijke verkondiging van het evangelie en het spreken van een stichtelijk woord dient gehonoreerd te blijven. De ambtelijke prediking kent immers het extra element van het geestelijk regeren (vgl. Art. 30 NGB en Zondag 31 HC);
8. in verband met de eenheid en de zuiverheid in de leer en ook uit een oogpunt van rechtsgelijkheid van de betrokkenen is de regeling van de preekbevoegdheid naar art. 30 KO een zaak van de gezamenlijke kerken;
9. in de vastgestelde generale regeling zijn de ruimte en de beperkingen op evenwichtige wijze verdisconteerd en vormgegeven.

BIJLAGE 2 Kerkorde van de Gereformeerde Kerken/ SOW

69.2

Preekconsent

Richtlijnen voor het verlenen van de bevoegdheid aan niet-predikanten om voor te gaan in kerkdiensten, als bedoeld in artikel 69 lid 3 van de kerkorde.

Bij het verlenen van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 69 lid 3 van de kerkorde, wordt onderscheid gemaakt tussen hen die wel en hen die niet de theologische opleiding hebben gevolgd, bedoeld in artikel 5 van de kerkorde.

Voor beide groepen gelden de hierna onder I. vermelde algemene bepalingen.

I. Algemene bepalingen

1. De bevoegdheid, bedoeld in artikel 69 lid 3 van de kerkorde, wordt verleend door middel van een schriftelijke verklaring, hierna te noemen: het preekconsent.
2. Een preekconsent kan uitsluitend worden verleend aan een belijdend lid van één van de Gereformeerde Kerken.
3. Wie een preekconsent ontvangt, zal vóór of bij de ontvangst daarvan een formulier ondertekenen, waarvan de tekst wordt vastgesteld door de generale synode. (Zie onderdeel IV van deze bepalingen.)
4. Wie op grond van een hem of haar verleend preekconsent de leiding heeft van dan wel voorgaat in een kerkdienst, dient zich te onthouden van alle verrichtingen, welke een ambtelijk karakter dragen.
(Voor de verrichtingen met een ambtelijk karakter: zie artikel 10 lid 1 van de kerkorde.)
5. Een preekconsent is alleen geldig binnen het kerkelijk ressort en gedurende de periode waarvoor het is verleend.
6. De bezitter van een preekconsent is verplicht gevolg te geven aan een oproep van de instantie, die het consent heeft verleend, om zich tegenover haar te verantwoorden in verband met de uitoefening van de hem verleende bevoegdheid.
7. Indien de kerkenraad zich genoodzaakt ziet, met de bezitter van een preekconsent te handelen naar de kerkelijke tucht, behoort hij hiervan terstond mededeling te doen aan de classis, opdat deze zich kan beraden over de te treffen maatregelen.
8. Een verleend preekconsent kan onder opgave van redenen te allen tijde worden ingetrokken, hetzij door de classis in het kader van de kerkelijke tucht, hetzij door de instantie die het heeft verleend, van welk besluit beroep open staat op de meerdere vergaderingen.
9. Een preekconsent komt te vervallen door het enkele feit van het niet in acht nemen van het gestelde in deze bepalingen resp. van de voorwaarden waaronder het is verleend. De kerkenraad c.q. classis, die van zulk een feit kennis krijgt, is na betrokkene te hebben gehoord gehouden ter zake mededeling te doen aan de instantie, die het consent heeft verleend. Deze is gehouden het preekconsent op te vragen bij betrokkene en de belanghebbende kerken ter zake in te lichten.
10. De instantie, die een preekconsent – met bevoegdheid voor het hele kerkverband, het ressort van een particuliere synode, een classis of een kerk – verleent, verlengt of intrekt, geeft daarvan bericht aan het Secretariaat van de generale synode, postbus 8399, 3503 RJ Utrecht, onder opgave van naam en adres van betrokkene, alsmede het ressort en de periode waarvoor het consent geldig is. Het secretariaat zorgt voor publicatie in het Jaarboek.

II. Preekconsent voor hen, die niet de theologische opleiding ontvangen hebben, bedoeld in artikel 5 van de kerkorde resp. niet bevoegd dienaar des Woords zijn op grond van artikel 6 van de kerkorde.

A. Algemeen

1. Zij die een preekconsent hebben ontvangen, moeten worden gezien als leden van de gemeente, aan wie het is toegestaan om als broeder of zuster in de gemeente een stichtelijk woord te spreken in die kerk of kerken, waarvoor de bevoegdheid is verleend. Verwachtingen, dat hiermede een weg geopend zou zijn tot het ambt van dienaar des Woords, mogen niet worden gewekt of eraan worden verbonden.

2. Een preekconsent kan worden verleend met geldigheid alleen binnen het ressort van de kerk die het heeft aangevraagd, dan wel met geldigheid binnen het ressort van de desbetreffende classis c.q. het ressort van de desbetreffende particuliere synode, wanneer op genoegzame wijze is aangetoond dat het belang van de kerken ermee gediend is. Een classis welke ressort grenst aan dat van deze particuliere synode, kan een verleend preekconsent ook geldig verklaren voor één of meer kerken in haar ressort met inachtneming van het bepaalde onder II.B.8., laatste alinea.

3. De periode van geldigheid van een preekconsent bedraagt ten minste één jaar en ten hoogste vijf jaren; zij kan niet stilzwijgend worden verlengd.

B. Procedurele bepalingen

1. Wie in het bezit van een preekconsent wenst te komen, dient zich daartoe te wenden tot de kerkenraad van de gemeente waarvan hij lid is, met het verzoek terzake te worden gehoord. Een kerkelijk werker wendt zich tot de kerkenraad die hem heeft aangesteld.

2. De aanvraag tot het verlenen van een preekconsent gaat uit van de kerkenraad, nadat deze met de betrokkene over zijn aanvraag een gesprek heeft gevoerd en indien deze op grond daarvan de wenselijkheid daartoe aanwezig acht.

De kerkenraad zendt de aanvraag naar de classis, met vermelding van het ressort en de periode waarvoor het preekconsent wordt gevraagd; bij de aanvraag voegt de kerkenraad een getuigenis over het lid voor wie consent wordt verlangd en motiveert zelfstandig de wenselijkheid van de verlening van het aangevraagde consent.

3. De classis zendt de aanvraag en het getuigenis door naar de deputaten van de particuliere synode ad artikel 56 lid 2 van de kerkorde, onder bijvoeging van een zelfstandige toelichting en een advies op grond daarvan, waarin zij ten minste haar opvatting kenbaar maakt over het al dan niet wenselijk zijn van het verlenen van een preekconsent en over het ressort en de periode waarvoor dat consent is gevraagd.

4. De deputaten van de particuliere synode ad artikel 56 lid 2 van de kerkorde stellen ten aanzien van het desbetreffende kerklid een onderzoek in, dat het volgende dient te omvatten:
a. een gesprek met betrokkene over diens instelling en opvatting ten aanzien van de kerk;
b. bij gunstige uitslag hiervan: preekbeoordeling aan de hand van twee preekvoorstellen met liturgie, nl. één waarvoor de tekstkeuze vrij is en één, waarvoor de tekst ten minste een week tevoren door deputaten is opgegeven. Bij de preekvoorstellen dient te worden vermeld, welke literatuur is gebruikt bij de voorbereiding ervan;

c. bij gunstige uitslag hiervan: een onderzoek naar de vertrouwdheid met leer en belijden der kerk (twintig minuten) en een onderzoek naar kennis van en inzicht in de liturgie (tien minuten). De vergadering waarin de punten b. en c. aan de orde komen is openbaar.

5. Direct na afloop van het onderzoek delen de sub 4 bedoelde deputaten de uitslag ervan mondeling aan betrokkene mede. Bij een positieve uitslag kunnen zij bovendien een studieopdracht meegeven.

6. Is de uitslag van het onderzoek ongunstig, dan delen de deputaten aan betrokkene tevens mede, dat de voor hem of haar ingediende aanvraag voor een preekconsent daarmee is afgewezen. Zo spoedig mogelijk na het onderzoek zenden deputaten aan betrokkene een schriftelijke bevestiging van hun mededelingen, met afschrift aan de kerkenraad en de classis, die de aanvraag heeft ingediend resp. doorgezonden.

7. Is de uitslag van het sub 4 bedoelde onderzoek gunstig, dan geven de deputaten hiervan bericht aan de desbetreffende classis. Zij vermelden daarbij, voor welk ressort en welke periode een preekconsent kan worden verleend en, indien van toepassing, dat een studieopdracht is verstrekt.

Na ontvangst van dit bericht beslist de classis, of zij het preekconsent zal verlenen.

8. Indien de classis besluit het preekconsent te verlenen, volgt zij ten aanzien van het ressort en de periode waarvoor het consent zal gelden en een eventuele studieopdracht de aanbevelingen van deputaten.

Voorts wijst zij – na daartoe gepleegd overleg – een predikant aan in het ressort waarbinnen het consent geldig zal zijn, die de bezitter van het consent, al dan niet op diens verzoek, advies en bijstand kan verlenen, daarbij in voorkomend geval inbegrepen de begeleiding van de consenthouder bij de uitvoering van de hem gegeven studieopdracht; over zijn bevindingen dienaangaande brengt de predikant schriftelijk (eind)verslag uit aan de classis en aan de deputaten ad artikel 56.2 K.O..

De classis deelt haar besluit mede aan de kerkenraad, die de aanvraag heeft ingediend, met gelijktijdige toezending van het namens haar getekende preekconsent. In dit consent dienen, behalve ressort en periode van geldigheid, ook de overige voorwaarden te worden vermeld waaronder het is verleend (zie I 3, 4, 6, 7 en II A.1 in deze bepalingen). De in de vorige alinea bedoelde predikant ontvangt een afschrift van het preekconsent.

Indien een classis een preekconsent, dat verleend is binnen een aangrenzend particulier ressort ook geldig wil verklaren voor één of meer kerken binnen haar ressort, zal zij daartoe slechts overgaan na ontvangst van een door haar gevraagd positief advies van de deputaten, die het sub 4 bedoelde onderzoek hebben ingesteld en van de classis, die het consent heeft verleend.

9. Indien de classis besluit het preekconsent niet te verlenen, geeft zij daarvan – met een passende motivering – bericht aan de kerkenraad, die de aanvraag heeft ingediend. Deze licht betrokkene in.

10. De kerkenraad, die van de classis een preekconsent heeft ontvangen als bedoeld sub 8, zorgt voor de uitreiking ervan aan betrokkene. Deze dient vóór of bij de uitreiking een formulier te ondertekenen met de hierna onder IV vermelde tekst. Dit formulier dient na ondertekening teruggezonden te worden naar de classis waar de registratie berust.

11. De classis dient ervoor te zorgen, dat de kerken (en eventueel de classes en particuliere synode) voor wier ressort een preekconsent is verleend, daarvan op de hoogte worden gesteld, alsmede van het vervallen van preekconsenten. In verband met dit laatste dient een registratie te worden bijgehouden van de consenten die zijn verleend en hun periode en ressort van geldigheid.

12. Van een afwijzende beslissing van de sub 4 bedoelde deputaten respectievelijk van de sub 7 bedoelde classis staat beroep open op de particuliere synode.

Indien iemand bij het sub 4 bedoelde onderzoek is afgewezen, kan hij pas opnieuw een aanvraag voor een preekconsent indienen nadat na het onderzoek ten minste drie jaren zijn verlopen.

13. Een preekconsent kan op verzoek van de kerk, waarvan betrokkene lid is, door de classis worden verlengd. Over zulk een verzoek wint de classis het advies van de sub 4 bedoelde deputaten in, onder mededeling van haar eigen opvatting over het al dan niet wenselijk zijn van het verlengen van het preekconsent en over het ressort en de periode waarvoor verlenging van dat consent is gevraagd. Deze deputaten zullen, alvorens zij hun advies uitbrengen, een gesprek hebben met betrokkene en eventueel met de sub 8 bedoelde predikant. Alleen bij gunstig advies van de sub 4 genoemde deputaten is verlenging mogelijk.

De verlenging heeft plaats door het opnieuw verstrekken van een preekconsent, waarbij de bovenvermelde bepalingen 7, 8, 10 en 11 van toepassing zijn, met dien verstande, dat bij verlenging van een preekconsent, direct aansluitend op de geldigheidsperiode van het vorige consent, de ondertekening van het sub 10 bedoelde formulier achterwege kan blijven.

C. Preekconsent voor kerkelijk werkers

De bovenstaande bepalingen onder I. en II. zijn ook van toepassing voor het verlenen van een preekconsent aan hen, die zijn ingeschreven in het landelijk "Register van kerkelijk werkers" en als zodanig een kerkelijke functie vervullen, met dien verstande:

1. Het preekconsent voor kerkelijk werkers wordt bij de classis aangevraagd door de kerk die de kerkelijk werker aanstelt, waarbij een overzicht wordt gegeven van de taken en de aard van de aanstelling.
2. De eerste verlening van een preekconsent aan een kerkelijk werker krijgt het karakter van een proefconsent gedurende 1 jaar, in welk jaar hij zal deelnemen aan praktische vorming het met oog op het leiden van en het voorgaan in kerkdiensten. Deze begeleiding geschiedt door vanwege het moderamen van de generale synode, in overleg met deputaten ad art. 56.2 K.O. van de particuliere synode en – voor zover van toepassing – de werkbegeleiding.
3. Na afloop van dit jaar zullen kerkenraad en begeleiders een oordeel over de begeleide geven aan deputaten ad art. 56.2 K.O. van de particuliere synode dat, indien negatief, bepalend is voor het advies aan de classis. De betrokkene kan bij een volgende aanstelling dan niet in aanmerking komen voor een proef- of preekconsent.
4. Indien het oordeel positief uitvalt, stellen deputaten ad art. 56.2 K.O. een onderzoek in. Bij gunstige uitslag ontvangt de betrokkene een certificaat. Op grond daarvan krijgt de classis het advies het preekconsent te verstrekken voor de duur van de aanstelling en kan betrokkene ook bij een volgende aanstelling een preekconsent verleend worden.
5. Het onderzoek van deputaten ad art. 56.2 K.O. kan worden beperkt tot een onderzoek, dat aanvullend is ten opzichte van het toelatingsonderzoek dat betrokkene moet ondergaan om de hoedanigheid van kerkelijk werker te verkrijgen.
6. Het voorgaan van kerkelijk werkers in kerkdiensten dient in verhouding te staan tot de omvang van de aanstelling en niet in strijd te zijn met de regelingen in de arbeidsvoorwaarden.
7. Het preekconsent van een kerkelijk werker, aangesteld door een kerk, zal beperkt blijven tot de classis waartoe die kerk behoort. Het preekconsent van een kerkelijk werker, aangesteld door een classis of particuliere synode zal beperkt blijven tot het ressort van de particuliere synode.

D. Preekconsent alleen voor bijzondere diensten

Met terzijdestelling van de bepalingen II.A.2 tot en met II.C. geldt het volgende voor het verlenen van een preekconsent, dat alleen geldig is voor z.g. bijzondere diensten.

1. Aan kerkleden, die deel uitmaken van of werkzaam zijn in dienst van deputaatschappen van de generale synode, kan toestemming worden verleend voor te gaan in bijzondere kerkdiensten, waarin het werk van het desbetreffende deputaatschap in de aandacht staat.
2. Een aldus beperkt preekconsent kan worden verleend door het moderamen van de generale synode, op verzoek van het desbetreffende deputaatschap. Het moderamen is ook bevoegd, een verleend preekconsent in te trekken, na overleg met het desbetreffende deputaatschap.
3. Zulk een consent is geldig voor het gehele kerkverband en gedurende de periode, waarin betrokkene deel uitmaakt van resp. werkzaam is voor het betreffende deputaatschap.
4. Het moderamen van de synode geeft in het consent aan, voor welke diensten het van toepassing is. Het zorgt voorts voor publicatie van de namen van hen, aan wie het is verleend en voor publicatie van het vervallen van de hier bedoelde preekconsenten.

REGIO KAMPEN

DRONTEN - EMMELOORD - KAMPEN - LELYSTAD - MARKNESSE - STEENWIJK
URK - IJSSELMUIDEN - GRAFHORST - ZEEWOLDE

regio.kampen@ngk.nl

Regio-scriba: A.K. van der Bijl - Atalanta 128, 3892 EJ Zeewolde - 036 52 34 691 - info@vanderbijl.cc

III. Preekconsenten voor hen, die de theologische opleiding hebben gevolgd, bedoeld in artikel 5 van de kerkorde. (deze tekst is hier niet opgenomen)

IV. Tekst van het ondertekeningsformulier, bedoeld in algemene bepaling I.3.

Wij, ondergetekenden, die van de classis van de Gereformeerde Kerken in Nederland een preekconsent ontvingen, verklaren met onze ondertekening, dat wij de Heilige Schrift erkennen als het Woord van God, de gezaghebbende openbaring van het Evangelie Gods in Jezus Christus, en daarom als enige regel voor geloof en leven.

Wij beloven ons, bij ons voorgaan in een kerkdienst, trouw te zullen gedragen in verbondenheid met het belijden van de kerk en voor dit belijden op te komen. Het voorgeslacht heeft dit belijden tot uitdrukking gebracht in de drie algemene belijdenisgeschriften en in de drie formulieren van enigheid.

Wij beloven ons te zullen houden aan alle kerkordelijke bepalingen, verbonden aan het ons verleende preekconsent.